

[Erling Dinesen.]

Jeg kan ikke se det rettere, end at overenskomstparterne i denne situation i nogen grad må spille med blind makker. De kan ikke vide noget som helst om, hvilke pristigninger der vil finde sted, når prisstoppet ophører; de kan ikke vide noget som helst om, hvorvidt opnåede forhandlingsresultater er sat helt eller delvis over styr dagen efter, at overenskomsterne er trådt i kraft. Det tror jeg nok man skal tænke alvorligt på. Det, de ved, er, at de i heldigste fald får nogen kompensation et halvt år senere, altså 1. september eller 1. oktober 1971, medmindre regeringen gør alvor af sine trusler — sådan har jeg opfattet dem, måske er det forkert — om at afskaffe dyrtidsreguleringen. Vi kan jo i alle tilfælde ikke med sikkerhed vide noget herom, så også det spørgsmål var det ganske nyttigt at få afklaret.

Må jeg endvidere sige, at baggrunden for dette lovforslag om prisstop formentlig er den socialdemokratiske antiinflationplan. Men prisstopforslaget er ikke, synes jeg, et tilfredsstillende alternativ til de prissænkingsforslag, som vi har fremsat, og som igennem nogen tid sammen med en række andre spørgsmål har været behandlet i folketingets 21. mands udvalg. Se, det er nok muligt, at prisstoppet kan forhindre januarpristallet i at stige så meget, at en dyrtidsportion udløses til marts eller april for henholdsvis arbejderområdet og tjenestemandsområdet, men i så fald er der en meget stor risiko for, at lønmodtagerne og andre bliver snydt, fordi der formentlig gennem prisstoppet højst opnås det, at toppen bliver skåret af pristallet.

Det lå anderledes med det forslag, vi har fremsat. Det socialdemokratiske forslag om nedsættelse af vigtige fødevarerpriser på 10 pct. betyder en prissænkning svarende til 3 hele pristalspoints. Der er altså fuld dækning. Jeg mener også, at det forslag, vi har fremsat, ville sikre langt større prisstabilitet i hele 1971, og det er baggrunden for, at vi fastholder det. Vi mener, at det bør supplere den prisstoplov, som vi her behandler. Det ville endvidere betyde — og det anser jeg for meget afgørende, meget vigtigt i den aktuelle situation — at arbejdsmarkedets parter fik langt bedre muligheder for at for-

handle sig til rette om en fornuftig og rimelig overenskomstløsning.

Det blev nævnt i statsministerens åbningstale i går, og handelsministeren var inde på det i sin forelæggelsestale i dag, at regeringen pr. 1. marts 1971 vil søge prisstoppet afløst af en lovgivning på noget længere sigt om priser og avancer, bl. a. med det formål at hindre, at prisstabiliteten i overenskomstperioden brydes af avancer eller lønglidning. Vi har forsøgt at få lidt nærmere at vide om, hvad en sådan ordning egentlig mere konkret kommer til at gå ud på. Hvordan skal det forstås? Vi har ikke fået noget klart svar endnu. Hvad kommer en sådan lovgivning reelt til at indeholde? Det synes jeg nok vi må have en nærmere forklaring på, og navnlig synes jeg — og her er jeg igen inde i det, som spiller en væsentlig rolle i situationen — at arbejdsmarkedets parter må vide besked med disse vilkår, før de går ind i de afgørende forhandlinger.

Den fremtidige lovgivning på dette område er ikke alene af betydning for arbejdsgiveisiden på arbejdsmarkedet. Også lønmodtagerne må være interesserede i at få besked, bl. a. om denne avancelovgivning med særlige kalkulationsregler vil gribe ind i bestående lønaftaler, gribe ind i de lønsystemer, der findes på arbejdsmarkedet — og om vi må regne med, at disse forskellige systemer bliver opretholdt og fornyet i de overenskomster, som skal tilvejebringes. Jeg synes nok, det var af værdi at få at vide, om den påtænkte avancelovgivning vil medvirke til at sætte det bevægelige lønsystem, der findes på store dele af arbejdsmarkedet, helt eller delvis ud af kraft. Man kan godt få den fornemmelse, når man som i går i statsministerens åbningstale får præsenteret, at man har det formål at hindre, at prisstabiliteten i overenskomstperioden brydes af avancer eller lønglidning. Lønglidning er jo mange forskellige ting, hovedsagelig noget produktivitetfremmende, som vi også samfundsmæssigt må have en interesse i.

Konklusionen af disse bemærkninger må være en opfordring til handelsministeren om at fremsætte dette lovforslag så hurtigt som muligt, så overenskomstparterne kender de fremtidige vilkår, når de nu skal til at forhandle. Det synes jeg er meget vigtigt.

Handelsministeren mente ikke, at der var